Sayı: MS-310-2026/09.29 29.09.2026
Konu: Öğretmenlerin Kariyer Basamaklarına Bağlı Mali Hakları, Seyyanen İlave Ödeme ve Ek Ders Gelirlerinin Emeklilik Haklarına Yansıtılmasına Yönelik Mevzuat Düzenlemesi Talebi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA

Kamu görevlilerinin çalışma hayatları boyunca elde ettikleri gelir ile emeklilik döneminde elde edecekleri gelir arasındaki farkın giderek büyümesi, sosyal güvenlik sisteminin çalışanlara emeklilik döneminde yeterli ekonomik güvence sağlama işlevi bakımından üzerinde durulması gereken önemli bir sorun hâline gelmiştir.

Öğretmenler yönünden bu sorun; uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kariyer basamaklarına bağlı artırımlı eğitim öğretim tazminatı, fiilen yerine getirilen ek ders görevlerinden elde edilen gelirler ve kamu görevlilerine yapılan seyyanen ilave ödemenin emeklilik sistemiyle ilişkisi bakımından belirginleşmektedir. Aktif çalışma döneminde öğretmenin toplam gelirinin önemli bir bölümünü oluşturan bazı mali unsurların emeklilik keseneğine veya prime esas kazanca aynı ölçüde dahil edilmemesi, çalışma hayatındaki gelir ile emeklilik dönemindeki gelir arasında önemli bir fark oluşmasına yol açmaktadır.

Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik, 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanununda düzenlenen mesleki kariyer basamaklarıdır. Bu kariyer unvanlarının mali karşılığı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi kapsamında eğitim öğretim tazminatının artırımlı ödenmesi suretiyle sağlanmaktadır. Dolayısıyla söz konusu unvanlar yalnızca mesleki bir statü olmayıp doğrudan mali sonuç da doğurmaktadır. Buna rağmen uzman öğretmen veya başöğretmenin aktif görev döneminde kariyer unvanına bağlı olarak yararlandığı artırımlı eğitim öğretim tazminatı, emeklilik dönemindeki mali haklarına aynı biçimde yansımamaktadır.

Öğretmenin emekli olması, mesleki tecrübesini, kıdemini ve kariyer basamağına ulaşmasını sağlayan yılların emeğini ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kariyer basamaklarına bağlı artırımlı eğitim öğretim tazminatının, tabi olunan sosyal güvenlik rejiminin özellikleri gözetilerek emeklilik haklarına yansıtılmasını sağlayacak bir sistem oluşturulması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Öğretmenlerin gelir yapısının önemli unsurlarından biri de ek ders ücretleridir. Ek ders ücreti karşılıksız bir mali ödeme olmayıp fiilen yerine getirilen eğitim ve öğretim görevlerinin karşılığıdır. Öğretmenler meslek hayatları boyunca binlerce saat ek ders görevi yerine getirebilmekte; buna rağmen kadrolu öğretmenlerin bu görevlerden elde ettikleri gelirler emeklilik haklarına doğrudan katkı sağlayan standart bir unsur olarak düzenlenmemektedir.

Talebimiz, değişken nitelikteki bütün ek ders ücretlerinin herhangi bir ölçüt aranmaksızın doğrudan emekli aylığına veya emekli ikramiyesine eklenmesi değildir. Talebimiz; fiilen elde edilen ek ders gelirlerinin tamamının veya belirlenecek bir bölümünün prime/keseneğe esas alınması, dönemsel ya da yıllık ortalamalar üzerinden değerlendirilmesi, gerektiğinde belirli bir üst sınır uygulanması veya Bakanlığınız ile Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından uygun görülecek başka bir aktüeryal yöntem geliştirilmesi suretiyle öğretmenin sosyal güvenlik ve emeklilik haklarına katkı sağlamasının temin edilmesidir. Fiilen yerine getirilen ve karşılığında ücret ödenen bir çalışmanın, sosyal güvenlik sisteminde de makul ve ölçülü bir karşılığının bulunması gerektiğini düşünüyoruz.

Kamu görevlilerine yapılan seyyanen ilave ödeme de sosyal güvenlik sistemi bakımından ayrıca ele alınmalıdır. Söz konusu ödeme kamu görevlilerinin aylık gelirlerinin önemli ve süreklilik gösteren unsurlarından biri hâline gelmiş olmasına rağmen mevcut sistemde emeklilik primi/keseneği dışında tutulmakta ve emekli aylığının oluşumuna aynı ölçüde katkı sağlamamaktadır. Bu durum, aktif çalışma dönemindeki gelir ile emeklilik dönemindeki gelir arasındaki farkın büyümesine neden olan temel unsurlardan biridir.

Talebimiz; seyyanen ilave ödemenin emeklilik keseneğine ve prime esas kazanca dahil edilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve kamu görevlilerinin emeklilik haklarına yansıtılmasıdır.

Bu düzenlemenin sosyal güvenlik sistemi üzerindeki prim, kesenek ve aktüeryal etkilerinin Bakanlığınız ile Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Ancak çalışma hayatında önemli ve sürekli bir gelir unsuruna dönüşen bir ödemenin emeklilik sisteminin dışında tutulmasının, aktif çalışanlarla emekliler arasındaki gelir farkını artırdığı gerçeğinin de sosyal güvenlik politikaları bakımından dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Diğer taraftan, kamu görevlilerinin emeklilik haklarında göreve başlama tarihine bağlı olarak iki farklı yapının bulunması da ayrıca ele alınmalıdır. 5510 sayılı Kanunun geçici 4'üncü maddesi kapsamında haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edilen kamu görevlileri ile 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi kapsamındaki kamu görevlilerinin emeklilik keseneği, prime esas kazanç ve emekli aylığı hesaplama yöntemleri birbirinden farklıdır.

Bu farklılık, aynı unvana, aynı kıdeme ve aynı göreve sahip öğretmenlerin yalnızca kamu görevine başlama tarihleri nedeniyle farklı emeklilik sonuçlarıyla karşılaşabilmesine neden olmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanlığına sunduğumuz başvuruda da bu durumun aynı mesleği ve aynı kamu hizmetini yürüten öğretmenler yönünden yeniden ele alınması gerektiği belirtilmiştir.

Talebimiz; 5434 ve 5510 kapsamındaki kamu görevlileri arasında emeklilik hakları ve gelirleri bakımından ortaya çıkan farklılıkların azaltılması ve mümkün olan ölçüde ortadan kaldırılmasıdır. Bunun bir defada gerçekleştirilmesinin sosyal güvenlik sisteminin yapısı nedeniyle mümkün olmaması hâlinde ise iki sistem arasındaki hak ve gelir farklılıklarının aşamalı biçimde azaltılmasına yönelik bir geçiş ve uyum modelinin oluşturulması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Aynı mesleği, aynı görevi ve aynı kamu hizmetini yerine getiren öğretmenlerin yalnızca göreve başlama tarihlerine bağlı olarak belirgin ölçüde farklı emeklilik haklarına sahip olduğu bir

yapının daha adil, dengeli ve öngörülebilir hâle getirilmesi, sosyal güvenlik sistemine duyulan güven bakımından da önem taşımaktadır.

Mil Maarif-Sen olarak; uzman öğretmen ve başöğretmenlere kariyer unvanlarına bağlı olarak ödenen artırımlı eğitim öğretim tazminatının emeklilik haklarına yansıtılmasını sağlayacak sosyal güvenlik ve mevzuat düzenlemelerinin yapılmasını, öğretmenlerin fiilen yerine getirdikleri ek ders görevlerinden elde ettikleri gelirlerin uygun bir primlendirme ve hesaplama modeli aracılığıyla emeklilik haklarına katkı sağlamasını mümkün kılacak teknik ve aktüeryal modelin Bakanlığınız ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından müştereken oluşturulmasını, seyyanen ilave ödemenin emeklilik keseneğine ve prime esas kazanca dahil edilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek emeklilik haklarına yansıtılmasını, 5434 ve 5510 kapsamındaki kamu görevlileri arasında emeklilik hakları bakımından ortaya çıkan farklılıkların azaltılmasına ve mümkün olan ölçüde ortadan kaldırılmasına yönelik çalışma yürütülmesini, ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile koordineli şekilde gerekli sosyal güvenlik, mali, aktüeryal ve mevzuat çalışmalarının başlatılmasını talep ediyoruz.

Başvurumuz kapsamında yapılacak değerlendirme ve işlemler hakkında sendikamıza bilgi verilmesi hususunda gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Akif KETEN
Genel Sekreter

Mustafa DAĞAŞAN
Genel Başkan